

ARHEOLOŠKI MUZEJ U ZADRU

tek 1893. u Sv. Donatu (tu ostaje sve do 1945). U Zagrebu je Narodni muzej osn. 1846; u njegovu sastavu djeluje Arheološki odjel iz kojega se razvija Arheološki muzej. God. 1879. počinje izlaziti stalno glasilo »Vjesnik Hrvatskog arheološkog društva« (od 1958. »Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu«). Oko 1860. osniva se važna arheološka zbirka Franjevačkoga samostana u Sinju (poslije otkrića fragmenta statue Herakla u Čitluku). Ustanova Hrvatskoga starinarskoga društva, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Kninu (poslije preseljen u Split) izdaje časopis »Starohrvatska prosvjeta«. Katedra za arheologiju osn. je u Zagrebu 1896, a prvi je profesor *J. Brunšmid*, jedan od najzaslužnijih hrv. arheologa. Arheološki muzej Istre osn. je 1902. u Puli. Osim spomenutih muzeja, arheol. zbirke u sastavu kompleksnih muzeja postoje još u Cavtatu, Dubrovniku, Šibeniku, Rijeci, Varaždinu, Slavonskom Brodu, Vinkovcima, Osijeku i Vukovaru. Od istaknutih istraživača u našim krajevima tijekom XIX. st. djeluju u Saloni *F. Carrara*, a u Puli *P. Kandler*. Organizirana djelatnost istraživanja i zaštite u Hrvatskoj odvija se preko »Zentralkommission zur Erforschung und Erhaltung der Kunst- und historischen Denkmäler« u Beču. Osobito je važan događaj osnivanje JAZU u Zagrebu (danas HAZU). Istraživanja u Dalmaciji intenziviraju se od 1883. dolaskom *F.*

ARHEOLOŠKI MUZEJ PULA

MUZEJ HRVATSKIH ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA U SPLITU

Bulića za ravnatelja Arheološkoga muzeja u Splitu. Osim u Saloni, istraživanja se provode i u Čitluku kraj Sinja, Ivoševcima kraj Kistanja, Ninu, Zadru i dr. U kontinentalnom dijelu Hrvatske važne arheol. radove poduzima *Š. Ljubić*, prvi ravnatelj zagrebačkoga Narodnoga muzeja. Pri kraju XIX. st. počinju istraživanja starohrv. spomenika. Najvažnija istraživanja vode se u okolici Knina i u dalm. zaleđu te u Solinu i Kaštelanskoj polju, a organiziraju ih *F. Bulić*, *F. Radić*, *L. Marun*, *L. Jelić*, *Š. Ljubić* i dr. Ta istraživanja pobudila su pažnju i stranih istraživača poput *Th. G. Jacksona* i *J. Strzygowskog*.

Velike zasluge za istraživanja ant. perioda na poč. XX. st. ima *A. Gnirs* u Puli, ali i *C. Patsch* koji, iako zaposlen u Zemaljskome muzeju u Sarajevu, putuje, istražuje i objavljuje radove o nalazištima, natpisima i regijama u Hrvatskoj. Za vrijeme i neposredno nakon I. svj. r. nastavljaju se iskapanja u Saloni (*W. Gerber*, *R. Egger*, *J. Brøndsted* i *E. Dyggve*). U tome periodu nastavlja istraživanja *F. Bulić*, a priključuje mu se *M. Abramić*. Na području ranosrednjovj. arheologije radi *Lj. Karaman* (Majdan i Mravinci) i objavljuje 1930. prvu sintezu o starohrv. arheologiji. Prije II. svj. r. istražuje *L. Katić*, a tada svoju plodnu aktivnost počinje i *S. Gunjača*. U kontinentalnom dijelu na polju prapov. arheologije Nijemac *R. R. Schmidt* istražuje u Vučedolu, a

ARHEOLOŠKI MUZEJ U ZAGREBU

